

Svätá Regina, príkladná „polarizátorka“

Jakub Tužinský

5. mája 2026 ✝ Cirkev Spoločnosť

V súčasnosti je téma polarizácie veľmi aktuálna. Svätý Pavol nás nabáda: „Ak je to možné a závisí to od vás, žite v pokoji so všetkými ľuďmi.“ (Rim 12,18). Zdá sa, akoby svätý apoštol bol proti polarizácii. Napriek tomu svätá Regina a mnohí iní žili život, ktorý tomu zdanlivo protirečil. Ako to teda je?

Táto otázka nie je len historická – vracia sa aj dnes, najmä v podobe tlaku, aby viera zostala výlučne súkromnou záležitosťou bez verejných dôsledkov.

Niektorí by mohli namietkať, že Pavol na mnohých iných miestach „vzýval“ k polarizácii. Napríklad, keď pohanov vyzýval, aby sa odvrátili od modiel a obrátili sa k Bohu. Alebo keď medzi farizejmi a saducejmi zámerne nastolil tému o vzkriesení, pretože vedel, že sa skupiny medzi sebou pohádajú.

V úvodnom citáte si treba všimnúť, že síce hovorí o pokoji so všetkými ľuďmi, zároveň však stanovuje dve zásadné podmienky: 1. ak je to možné, 2. ak to závisí od nás. Inými slovami, existujú situácie, keď nebudeme v pokoji so všetkými a nebude to naša vina. Dokonca to môže byť aj dobrý skutok. Podobne ako to bolo v prípade svätej Reginy a mnohých ďalších mučeníkov.

V tomto svetle čítajme jej príbeh.

Sv. Regina

zdroj: snímka obrazovky, youtube.com

Život bez matky i bez otca

Svätá Regina patrila do obdobia prenasledovania kresťanov v 3. storočí, keď vyznanie viery nebolo súkromnou záležitosťou, ale rozhodnutím s verejnými dôsledkami. Jej príbeh, situovaný do Galie, zachytával konflikt medzi osobným presvedčením a tlakom rodiny i štátnej moci.

Regína sa narodila v okolí Autunu ako dcéra pohanského rímskeho úradníka. Matka zomrela krátko po pôrode a dieťa bolo zverené do opatery ženy z vidieka. Pestúnka bola kresťankou a zabezpečila jej krst. Výchova prebiehala mimo dohľadu otca, no bola dôsledná a cielene formovaná. Regina bola vedená k viere ako k záväzku, nie ako k zvyku. Súčasťou tejto výchovy bolo aj upozornenie na možné prenasledovanie a na potrebu vytrvať v skúške.

Prvý otvorený konflikt prišiel po návrate do verejného prostredia.

Návrat k otcovi a prvá polarizácia

Po rokoch ju otec povolal späť do mesta. Chcel ju predstaviť ako svoju dcéru a zapojiť do verejného života vrátane pohanských obradov. Regina to odmietla. Jej vyjadrenie bolo stručné: „Otče, ja nemôžem obetovať modlám, pretože som kresťanka.“ Tým sa konflikt otvoril bez možnosti zmiernenia. Otec jej dal na výber – podriaďiť sa alebo odísť. Regina opustila dom a vrátila sa na vidiek.

Nasledujúce obdobie strávila ako pastierka. Tento úsek jej života upevnil postoj, ktorý už raz zaujala. Nebola vystavená priamemu nátlaku, no nemenila smer. Jednoduché prostredie jej umožňovalo zachovať kontinuitu rozhodnutia, ktoré neskôr nespochybnila. Podľa tradície práve v tomto období dozrievala jej vnútorná pripravenosť čeliť tlaku bez výkyvov. V tichu a odlúčení sa jej rozhodnutie neoslabovalo, ale upevňovalo.

Druhý konflikt bol výrazne tvrdší a už sa nedal obmedziť na rodinnú rovinu.

Sv. Regina

zdroj: wikimedia commons

Ďalšia polarizácia voči žiadostivému miestodržiteľovi

Zásadný zlom prišiel s rímskym miestodržiteľom Olibriom. Ten sa o nej dozvedel a žiadal ju za manželku. Motivácia bola zrejماً: osobná žiadostivosť a záujem o majetok jej otca. Regina odpovedala bez vyjednávania: „Mojím ženíchom je Ježiš Kristus, ktorého ty nevyznávaš. Od Neho ma nič neodlúči!“ Olibrius reagoval najprv presvedčaním, potom nátlakom. Keď to zlyhalo, pristúpil k represii.

Regina bola zatknutá a uväznená. Bola spútaná a držaná v ťažkých podmienkach, s minimálnou stravou. Nátlak sa stupňoval aj prostredníctvom otca, ktorý sa ju snažil prinútiť k ústupku. Ani rodinný tlak jej postoj nezmenil. Odmietala zaprieť vieru aj prijať manželstvo, ktoré by tento ústupok zakrylo.

Nasledovalo fyzické násilie. Regina bola bičovaná a vystavená verejnému ponižovaniu. Okolie ju vyzývalo, aby ustúpila a zachránila si život. Odpoveď zostávala jednoznačná: „Nikdy neprivolím a neobetujem diablu, pretože ja patrím Kristovi.“ Po bičovaní ju vystavili ďalšiemu mučeniu, ktoré malo zlomiť jej vôľu, no bez úspechu. Správy o jej vytrvalosti sa šírieli medzi prítomnými a vyvolávali nielen údiv, ale aj nepokoj.

Mučenie malo verejný charakter. Slúžilo ako demonštrácia moci a zároveň ako varovanie pre ostatných. Jej vytrvalosť však ovplyvnila stovky prítomných, ktorí prijali kresťanskú vieru. Situácia, ktorá mala byť výstrahou, sa tak obrátila proti svojmu pôvodnému účelu.

V tejto fáze sa objavil pokus o zdanlivé riešenie.

Olibriova snaha o dialóg a zmier, ktorý Regina odmietla

Olibrius sa ešte pokúsil o riešenie, ktoré by odstránilo konflikt – naznačil možnosť zachovať vieru v súkromí. Regina to odmietla. Skrytá viera by znamenala rozdelenie medzi vnútorným presvedčením a vonkajším konaním. Tento model neprijala. Jej postoj zostával jednotný a verejný.

Násilie pokračovalo ďalšími formami mučenia. Reginu dali znovu bičovať až do krvi. Keď ju vrhli späť do žalára, ožiarila ju nebeská jasnosť; uzrela žiarivý kríž a na ňom bielu holubicu a zaznel hlas: „Pozdravená buď, Regina! Máš prichystanú korunu večnej slávy, otvorený je pre teba raj, ktorý zakrátko uzrieš!“ Rany na jej tele sa zacelili a ona ďakovala Bohu za posilnenie.

Nasledujúci deň ju opäť predviedli pred miestodržiteľa. Keď odmietla obetovať modlám, vystavili ju ďalšiemu trápeniu: jej telo trhali železnými hákmi a pálili žeravým železom. Aj v tejto fáze zotrvala v modlitbe. Opäť sa ozval hlas: „Poď, Regina, a prijmi korunu svojho Spasiteľa!“ Ani tieto trápenia ju neprivedli k zmene jej rozhodnutia. Aj tieto udalosti pôsobili na prítomných a ďalší z nich prijali kresťanskú vieru.

Konečný rozsudok prišiel počas prenasledovania za cisára Decia, okolo roku 251. Regina bola odsúdená na smrť a popravená statím. Rozsudok prijala bez odporu, s vedomím, že išlo o zavŕšenie jej vernosti.

Sv. Regina

zdroj: wikimedia commons

Posmrtná úcta polarizátorky

Po smrti sa jej telo stalo predmetom úcty kresťanov, ktorí ho pochovali s náležitou úctou. Boh oslávil svoju vernú služobnicu aj po jej smrti. Pri jej ostatkoch sa diali zázraky a mnohí veriaci na jej príhovor dosiahli uzdravenie a pomoc v núdzi. Zaznamenané je napríklad uzdravenie chorého

mladíka, ktorého rodičia priniesli k jej hrobu, ako aj navrátenie zraku inému chlapcovi.

Úcta k svätej Regine sa postupne rozšírila a jej pamiatka sa pevne zakorenila v kresťanskom prostredí. Jej ostatky boli neskôr prenesené a uctievané aj na iných miestach, čím sa jej kult ešte viac upevnil a rozšíril.

Zachovaný naratív mal jasnú líniu: od skrytej výchovy cez verejný konflikt až po dôsledné zotrvanie v prijatom záväzku. Regina nevystupovala ako postava, ktorá by hľadala rovnováhu medzi dvoma systémami. Jej rozhodnutie bolo jednoznačné a následne nemenené. Práve táto kontinuita tvorila jadro jej príbehu a dôvod jeho ďalšieho uchovávaní.

Tento model sa udržiaval aj v neskorších generáciách, ktoré v podobných situáciách čelili tlaku prispôbiť sa väčšinovému prostrediu. Príbeh Reginy bol preto nielen spomienkou na minulosť, ale aj nástrojom formácie, ktorý mal upevňovať kontinuitu viery v meniacich sa podmienkach. Jej postoj nebol chápaný ako výnimočný exces, ale ako norma, ku ktorej sa mali veriaci obracať, keď stáli pred rozhodnutím medzi pohodlím a vernosťou.

Sv. Regina

zdroj: wikimedia commons

Lakmusový papierik

Mohol by sa zdať, že Olibrius urobil ústretový krok, ktorým chcel konflikt zmierniť. V modernej terminológii by sa to dalo označiť za snahu o deeskaláciu či dialóg. Takéto čítanie však prehliada podstatu problému.

Nešlo o spor dvoch rovnocenných názorov, ale o požiadavku, aby sa pravda podriadila tlaku moci. Olibriova ponuka – zachovať si vieru v súkromí – nebola riešením, ale presunom problému z verejnej roviny do skrytej. Regína ju odmietla práve preto, že by tým prijala rozdelenie medzi tým, čo vyznávala, a tým, ako konala.

Otázka preto nestojí tak, či sa konflikt dal zmierniť, ale za akú cenu. Ak by sa pokoj dosiahol za cenu popretia pravdy, nešlo by o pokoj, ale o jeho napodobeninu.

Práve tu sa ukazuje význam apoštolovej výzvy: „Ak je to možné a závisí to od vás, žite v pokoji so všetkými ľuďmi.“ (Rim 12,18). Existujú situácie, keď pokoj nezávisí od nás, pretože by vyžadoval ústupok v tom, v čom ustúpiť nemožno. V takých prípadoch konflikt nevznikal z vôle kresťana, ale z odmietnutia prispôbiť sa.

Príbeh Reginy preto nepredstavoval výzvu k vyhľadávaniu konfliktov, ale ukazoval hranicu, za ktorú nebolo možné ustúpiť. V tomto zmysle jej život fungoval ako lakmusový papierik: odhaľoval, kde končila ochota k pokoju a začínala požiadavka na kompromis s nepravdou.

Otázka, ktorú jej príbeh otvára, zostáva praktická: za akých okolností sme ochotní zachovať pokoj a kde už ide o ústupok, ktorý mení podstatu veci. Regina túto hranicu stanovila jednoznačne. Nie ako gesto vzdoru, ale ako dôsledok vernosti, ktorá nepripúšťa rozdelenie medzi tým, čomu veríme, a tým, ako konáme.

Dokázali by sme sa stať „zlými“ polarizátormi?

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/svata-regina-prikladna-polarizatorka/>